

METHOTREXATE

Maklumat Penting mengenai Methotrexate

Risalah ini mengandungi maklumat mengenai ubat Methotrexate. Namun, maklumat ini tidak dapat menjawab kesemua soalan tentang Methotrexate. Ia juga tidak boleh menggantikan perbincangan antara pesakit dengan doktor atau ahli farmasi. Sila gunakan maklumat ini sebagai panduan untuk bertanyakan soalan yang lebih lanjut kepada doktor atau ahli farmasi anda.

Apakah kegunaan Methotrexate?

Methotrexate ialah ubat yang digunakan dalam rawatan penyakit idiopatik juvenil arthritis (*Idiopathic Juvenile Arthritis*), keradangan usus seperti penyakit Crohns (*Crohn's Disease*) atau ulser colitis (*Ulcerative Colitis*), *Systemic Lupus Erythematosus* dan lain-lain penyakit autoimmun. Methotrexate tergolong dalam kelas ubat-ubatan yang boleh merendahkan sistem imunasi badan, tetapi tidak diklasifikasikan sebagai steroid. Ia juga merupakan ubat antirheumatoid (*Disease modifying anti rheumatic drugs "DMARDS"*).

Methotrexate berfungsi secara mengganggu metabolik *folate*, lalu mengurangkan aktiviti sistem imunasi.

Bilakah harus ubat ini diambil?

Ubat ini harus dimakan atau disuntik pada hari yang sama setiap minggu. Anda digalakkan untuk mencatatkan atau merekodkan tarikh dan masa selepas Methotrexate dimakan atau disuntik. Ini adalah untuk mengelakkan anda daripada terlupa untuk mengambil atau menerima suntikan ubat ini pada masa yang telah ditetapkan.

Bagaimanakah harus ubat ini diambil?

Methotrexate boleh diambil secara oral (dalam bentuk pil) atau diberikan melalui suntikan. Untuk mendapatkan kadar penyerapan yang sepenuhnya, Methotrexate perlu diambil secara oral sekali pada waktu malam, atau dua kali dalam seminggu sebaik-baiknya sejam sebelum makan, atau dua jam selepas makan. Walau bagaimanapun, jika methotrexate menyebabkan ketidakselesaan perut, anda boleh mengambil ubat selepas makan.

Anda dinasihati untuk memberitahu doktor atau ahli farmasi tentang cara pengambilan ubat ini. Jangan berhenti mengambil Methotrexate melainkan anda diarah oleh doktor anda. Jangan melebihi atau mengurangkan dos Methotrexate kecuali anda diarah untuk membuat sedemikian.

Apakah yang harus anda lakukan sekiranya anda tertinggal satu dos?

Jika anda terlupa mengambil satu dos, ambil dos ini dengan segera sebaik sahaja anda ingat. Jika sudah sampai masa untuk dos yang berikutnya, biarkan sahaja dos yang dilupa, dan teruskan dengan dos yang berikutnya mengikut jadual waktu yang telah ditetapkan. Jangan gandakan dos untuk menggantikan dos yang dilupa pada masa yang sama.

Panduan keselamatan semasa mengendali ubat Methotrexate

Untuk mengurangkan pendedahan ubat ini kepada ahli keluarga yang lain, anda dinasihati untuk mengendalikan ubat ini mengikut cara-cara yang berikut:

1. Gunakan sudu yang dikhaskan untuk ubat Methotrexate semasa mengambil ubat ini secara oral. Elakkan daripada menyentuh ubat ini dengan tangan. Cuci tangan and sudu yang telah digunakan sebaik sahaja mengambil ubat Methotrexate.
2. **Wanita yang hamil atau wanita yang sedang menyusui anak** dinasihati untuk menggunakan sarung tangan sebagai langkah keselamatan semasa mengendalikan ubat Methotrexate.
3. Untuk pesakit yang tidak berupaya menelan ubat, ubat Methotrexate boleh direndam di dalam air selama beberapa minit sebelum dihancurkan dan dicairkan. Dengan cara ini, sedutan serbuk ubat dapat dikurangkan semasa proses penghancuran dan pencairan.

Apakah kesan sampingan yang mungkin dialami dengan pengambilan ubat Methotrexate? Apakah langkah-langkah yang patut diambil jika berlaku sedemikian?

Anda mungkin mengalami kesan-kesan sampingan semasa mengambil ubat methotrexate. Beritahu doktor anda jika anda mengalami kesan sampingan yang berikut. Ini supaya penyesuaian ke atas rawatan anda boleh dibuat untuk mengurangkan kejadian kesan sampingan yang berikut:-

- Sakit perut, perasaan loya dan muntah
- Kekeringan kulit, pengingkatan sensitiviti kepada cahaya matahari (Pesakit boleh menggunakan krim pelindung cahaya matahari sebelum melakukan aktiviti-aktiviti di luar rumah).

Sila maklumkan doktor anda jika anda mengalami kesan-kesan sampingan yang lain, atau jika kesan sampingan yang anda hadapi menjadi semakin teruk dan mengganggu aktiviti-aktiviti seharian anda.

Antara kesan sampingan yang serius tetapi jarang berlaku semasa pengambilan ubat Methotrexate ialah:-

- Penindasan sumsum tulang: ditunjukkan seperti sakit tekak, ulser mulut, lebam/pendarahan yang tidak diketahui sebabnya, keletihan luar biasa, jangkitan atau

demam berterusan, atau jangkitan kuman yang kerap berlaku (melebihi daripada 2 kejadian sebulan

- Kekuningan pada kulit badan atau mata, air kencing yang berwarna gelap
- Batuk yang berterusan tanpa demam

Jika anda menghadapi kesan-kesan sampingan ini, anda harus berhenti mengambil ubat Methotrexate dan hubungi doktor anda dengan segera.

Ubat atau makanan yang perlu dielak semasa mengambil Methotrexate

Jangan mengambil ubat-ubat lain atau produk herba tanpa berbincang dahulu dengan doktor atau ahli farmasi. Sesetengah ubat atau makanan bukan sahaja boleh mengurangkan keberkesanan ubat Methotrexate, malah ia juga boleh meningkatkan terjadinya kesan-kesan sampingan sehinggakan rawatan dan pengawasan rapi diperlukan.

Ubat-ubat yang harus dielak termasuk:

1. Vaksin yang hidup, seperti vaksin BCG, MMR dan beberapa jenis vaksin polio atau influenza
2. Sesetengah antibiotik seperti co-trimoxazole (Bactrim®)

Ubat-ubat lain yang mungkin digunakan bersama dengan Methotrexate

1. Agent biologik seperti *Adalimumab*, *Etanercept* dan *Infliximab*
2. Asid folik (biasanya diambil pada silang hari dalam seminggu)
3. Ubat *DMARDs* seperti *Hydroxychloroquine* dan, *Sulfasalazine*
4. Ubat *non-steroidal anti-inflammatory drugs (NSAIDs)* seperti *Ibuprofen*, *Indomethacin* dan *Naproxen*.
5. Kortikosteroid seperti *Prednisolone*

Penafian: Senarai ubat di atas ini tidak lengkap. Jika terdapat keraguan dalam mana-mana aspek, beritahulah kepada doktor pakar atau ahli farmasi anda, lebih-lebih lagi jika anda mengambil ubat-ubat lain atau suplemen semasa menerima rawatan dengan Methotrexate.

Bagaimanakah harus ubat ini disimpan?

Jauhi atau elakkan daripada dilihat oleh kanak-kanak. Simpan di bawah suhu 25°C, jauh daripada haba dan cahaya matahari langsung.

Maklumat Umum

Patuhi lawatan susulan ke doktor

Jika anda sedang menerima rawatan dengan methotrexate, anda dinasihati untuk berjumpa dengan doktor pakar anda dari semasa ke semasa. Pengambilan ujian darah pada masa yang tetap amat penting bagi meastikan tahap keberkesanan rawatan dan menangani masalah yang berkaitan dengan rawatan.

Rancangan untuk berkeluarga

Bincangkan dengan doktor pakar anda jika anda merancang untuk berkeluarga, semasa mengambil ubat Methotrexate. Ini adalah untuk mengelakkan kecacatan yang mungkin akan berlaku pada bayi anda semasa rawatan.

Perlu diingatkan bahawa ubat Methotrexate yang diberikan adalah khusus kepada anda sahaja dan anda tidak harus berkongsi ubat ini dengan orang lain.

Bekalan Ubat

Anda dinasihati supaya tidak membeli bekalan melebihi daripada yang diperlukan sehingga anda berjumpa dengan doktor. Ini adalah untuk mengelakkan pembaziran ubat jika dos ubat anda berubah atau rawatan dengan ubat Methotrexate dihentikan.

Cara yang betul untuk melupuskan ubat Methotrexate

Anda dinasihati untuk mengembalikan bekalan Methotrexate yang berlebihan ke farmasi hospital selepas tamatnya rawatan untuk dilupuskan dengan selamat.

Nasihat Lain

Jikalau anda hamil atau sedang menyusui bayi anda, anda perlu lebih prihatin semasa mengambil Methotrexate kerana ia mungkin menjejaskan kesihatan janin atau bayi.

Jangan memberi Methotrexate kepada orang lain. Ia telah ditetapkan untuk keadaan tertentu, dan mungkin bukan rawatan yang betul kepada orang lain, dan boleh membahayakan orang yang sedang mengandung atau menyusui bayi.

Version 1

Last Review: 01/02/2016

Produced by Department of Pharmacy
KK Women's and Children's Hospital

PATIENTS. AT THE HEART OF ALL WE DO.®